

Tanums kommun

kommun@tanum.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Tanumskolan 3-6 i Tanums kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Tanums kommun att vid vite av 450 000 kronor senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Tanums kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att eleverna ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska rektorn se till att utreda elevens behov av särskilt stöd skyndsamt.
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tanums kommun att senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

- Lärarna ska vid planering och genomförande av undervisningen ta hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att lärarna anpassar undervisningen till alla elever, även de som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Bedömning

Tillsynen av Tanumskolan 3-6 visar att det finns allvarliga brister i verksamheten som huvudman tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Tillsynen visar bland annat att det finns allvarliga brister när det gäller att ge eleverna stöd i form av extra anpassningar samt i arbetet med att utreda elevernas behov av särskilt stöd då detta inte sker skyndsamt. Flera elever på Tanumskolan 3-6 får inte de extra anpassningar som de har behov av och får vänta lång tid på att skolan påbörjar en utredning av behov av särskilt stöd alternativt utreds inte alls, trots att det konstateras att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt. Detta innebär att eleverna riskerar att inte få det särskilda stöd som de har rätt till. Tillsynen visar även att det finns allvarliga brister i tryggheten och studieron för eleverna på Tanumskolan 3-6. Utredningen visar att skolmiljön präglas av ett dåligt klimat med tufft språkbruk och nedsättande kommentarer. Därtill är det dålig studiero för eleverna då det finns lektioner där det förekommer skrik, prat och störande ljud som leder till att eleverna inte kan koncentrera sig på skolarbetet. Dessutom visar tillsynen att det finns brister inom skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Utöver ovanstående brister framkommer även att lärarna inte ger eleverna det stöd de behöver eller individanpassar undervisningen i tillräcklig utsträckning. Av skäl som utvecklas nedan har Skolinspektionen förenat delar av föreläggandet i detta beslut med vite. Skolinspektionen kan konstatera att Tanums kommun och rektorn vid skolenheten måste vidta kraftfulla åtgärder för att alla elever vid Tanumskolan ska få en utbildning i enlighet med kraven i skollagen och läroplanen samt andra författningar. Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid tillsynen.

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det finns allvarliga brister i skolans arbete med att ge eleverna skyndsamt stöd i form av extra anpassningar.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever inte alltid ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att arbetet med att ge eleverna extra anpassningar inte fungerar. Det framkommer att elever inte alltid ges extra anpassningar, trots att lärare kunnat konstatera att de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I många fall handlar det om att eleven inte ges några extra anpassningar alls, och i andra fall att eleven inte ges de extra anpassningar som dennes specifika behov kräver. En av anledningarna till att arbetet med extra anpassningar inte fungerar vid skolenheten är, enligt de personer Skolinspektionen intervjuat, att lärarna inte hinner med att planera för, genomföra och följa upp extra anpassningar. Vid intervjuerna framkommer att detta arbete varit bristfälligt under

flera års tid. Enligt de intervjuade har de långvariga bristerna i arbetet bland annat resulterat i att elever inte når målen för utbildningen. De konstaterade bristerna innebär att skolans arbete inte lever upp till författningarnas krav.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Utredning

Rektorn, elevhälsan och lärarna uppger i intervju att eleverna inte alltid får de extra anpassningar som de har behov av. Enligt elevhälsan har arbetet med att ge eleverna extra anpassningar varit otillräckligt under flera års tid. Även lärare berättar att det finns elever som har behov av extra anpassningar som inte fått några sådana under läsåret 2016/17. Exempelvis har elever med behov av extra anpassningar så som anpassat material eller bildstöd inte fått detta trots att de har behov av det, säger de intervjuade. Elevhälsan och lärarna berättar att extra anpassningar som de beslutat att ge eleverna inte alltid genomförs. Elevhälsan säger att det beror på att det är många elever som har behov av extra anpassningar och att lärarna därmed inte hinner med att planera för, genomföra och följa upp extra anpassningar för alla dessa elever. Även lärare berättar att de inte hinner planera för eller genomföra de extra anpassningar som eleverna har behov av eftersom planeringstiden går åt till att diskutera uppkomna konflikter och för att de måste prioritera att planera undervisningen så att det ska bli studiero i klasserna. Elevhälsan berättar att skolans otillräckliga arbete med att ge eleverna extra anpassningar exempelvis leder till att elever inte deltar i undervisningen, att de inte kan prestera och nå så långt de ska i sitt lärande, men även att eleverna blir frustrerade och "känner sig kassa".

Det finns allvarliga brister i skolans arbete med att utreda elevernas behov av särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd och att ge eleverna det särskilda stöd de behöver.

Tillsynen visar att elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt på skolenheten. Därtill visar tillsynen att elever som utretts för behov av särskilt stöd inte alltid får det stöd som utredningen visar att eleven behöver. Av intervjuer med rektorn, elevhälsa och lärare framgår att arbetet med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd inte fungerar. Det finns flera elever som inte fått sina behov av särskilt stöd utrett trots att lärare och rektor konstaterat att eleverna kan befaras vara i behov av sådant stöd. Vidare visar tillsynen att det kan ta upp till ett år innan en utredning av särskilt stöd påbörjas efter att lärare och rektor konstaterat att de extra anpassningar som gjorts inte är tillräckliga för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska

uppnås. Av intervjuer med lärare och rektor framkommer att det finns elever som inte får det särskilda stöd som de har behov av. Enligt de intervjuade beror detta bland annat på att det saknas erforderlig kompetens på skolan för att möta elevernas behov. Att skolan inte utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt eller ger alla elever särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att de har behov av strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska också utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Utredning

I intervju med lärare framkommer att det finns flera elever som inte utretts för behov av särskilt stöd trots att lärarna signalerat till rektorn och/eller elevhälsan att eleverna riskerar att inte nå målen för utbildningen. Även rektorn och elevhälsan berättar att det kan ta lång tid innan utredning om särskilt stöd påbörjas. Ibland går det en vecka från det att lärare signalerar att extra anpassningar inte är tillräckliga till dess att en utredning påbörjas men ibland kan det gå ett par månader innan utredning påbörjas, säger rektorn. I intervju med rektorn framkommer vidare att det finns elever som väntat på utredning av behov av särskilt stöd i ett års tid. Vidare framkommer i intervju med rektorn att det inte är tydligt för alla lärare hur de ska arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna själva uttrycker att det är otydligt hur rutinen för arbetet ser ut och vilken roll elevhälsan har i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn berättar i intervju att det finns ett "glapp" mellan lärarna och elevhälsan och att det måste till ett närmare samarbete mellan dessa än vad som finns idag, både när det gäller arbetet med extra anpassningar och med särskilt stöd. I intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att det finns olika uppfattningar om huruvida eleverna får det särskilda stöd som de behöver. I intervju med lärare berättar de att de ser svårigheter i att genomföra stödåtgärderna som eleverna har behov av. Vi kan identifiera de problem som finns men inte se hur vi ska komma till rätta med dem, säger lärarna. Enligt lärarna får eleverna särskilt stöd utifrån de förutsättningar som finns och inte alltid utifrån elevernas konstaterade behov. Exempelvis skulle elever få läs- och skrivstöd av speciallärare, vilket enligt lärarna inte skett. Lärarna säger även att elever med koncentrationssvårigheter inte får det stöd som utredningen visar att de har behov av. Rektorn menar att de flesta eleverna får särskilt stöd utifrån det behov som framkommit i utredning men att det förekommer att så inte

sker. Enligt rektorn handlar det om svårigheter i att hitta rätt stödinsatser för eleven men också att det finns ett större behov av specialpedagogisk kompetens än det som finns att tillgå. Elevhälsan säger att de behov som framkommit i genomförd utredning möts av åtgärder i ett åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Tanums kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tanums kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera allvarliga brister i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningen har bl.a. visat att elever inte får extra anpassningar trots att skolan konstaterat att de riskerar att inte nå kunskapskraven som minst ska uppnås. Skolinspektionens utredning visar även att skolan inte skyndsamt utreder elevers eventuella behov av särskilt stöd, men även att de elever som utretts för behov av särskilt stöd inte alltid får det särskilda stöd som utredningen visar att de har behov av. Elever tvingas i många fall vänta väldigt länge på att utredas för särskilt stöd efter att elevens behov av utredning beslutats. Om elever inte utreds – eller får vänta länge på en utredning – riskerar de att bli utan det stöd de har rätt till enligt lag.

Det har framkommit att bristerna i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd funnits under en längre tid. Bristerna har drabbat samtliga elever på olika sätt men framför allt eleverna vid skolenheten med störst stödbehov och bristerna har haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Om de konstaterade bristerna tillåts fortgå inom detta område är det troligt att bristerna även framöver kan komma att få allvarliga konsekvenser för eleverna. Det är därför angeläget att bristerna inom detta område snarast rättas till.

Konsekvenserna för eleverna av de brister som kunnat konstateras i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd riskerar också att förvärras av de övriga brister som kunnat konstateras i verksamheten, däribland bristerna i skolans arbete med trygghet och studiero (se mer nedan).

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få, den tid under vilken bristerna redan fortgått och mot bakgrund av de övriga brister av allvarlig karaktär som konstaterats i verksamheten, bedömer

Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det finns allvarliga brister i tryggheten och studieron

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid Tanumskolan 3-6 inte är utformad så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Det framkommer vid tillsynen att det inte är studiero och att det förekommer ett dåligt språkbruk på skolan. Att det är så visar både de enkäter som gjorts samt uppgifter från de intervjuade. De insatser som gjorts för att förbättra studieron och komma tillrätta med det dåliga språkbruket som finns hos eleverna har inte inneburit att det är studiero eller att eleverna känner sig trygga i skolan.

Samtliga intervjuade vittnar om att det är ett dåligt språkbruk mellan eleverna på skolan i form av nedsättande kommentarer, könsord och svordomar. Elever känner sig otrygga i att uttrycka sina åsikter och att prata inför andra på grund av verbala tillmälen eller nedvärderande attityd. Skolinspektionen kan inte av tillsynen se att det vidtagits några kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med den här situationen, vilket är anmärkningsvärt.

Eleverna har inte heller studiero på alla lektioner. Enligt flera av de intervjuade grupperna finns det brister i studieron genom att det exempelvis är stökigt och pratigt på lektionerna. Elever som Skolinspektionen talat med berättar att den stökiga miljön gör det svårt att koncentrera sig på lektionerna och att få gjort de uppgifter som då ska göras. Det framkommer också att problemet med dålig studiero funnits under lång tid. Trots att det enligt rektorn har vidtagits åtgärder har dessa inte varit tillräckliga för att komma tillrätta med problemet med studieron. Att skolmiljön ser ut som den gör på Tanumskolan 3-6 strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Utredning

I intervju med rektorn, elevhälsan och lärarna framkommer att de känner till att det förekommer dåligt språkbruk på skolan. Elevhälsan berättar att det dåliga språkbruket är ett generellt problem på skolan samt att det är en tuff miljö med tråkig attityd där elever uttrycker att de känner sig utsatta av andra elever. Även lärare berättar att klimatet på skolan gör att eleverna inte känner sig trygga i att uttrycka sig inför andra elever, med rädsla för att deras uttalande ska kommenteras med mer eller mindre grova kommentarer. Gör de fel så får de höra det av sina klasskompisar på ett negativt

sätt och ett sådant klimat påverkar deras kunskaper, säger lärare. Lärare säger även att det dåliga klimatet skapar otrygghet och leder till dålig studiero. Enligt rektorn förekommer dåligt språkbruk och en dålig attityd eleverna emellan. Rektorn berättar att det inte är ett tillåtande klimat och att elever är osäkra på om de vågar säga vad de tycker eftersom de är rädda för nedsättande kommentarer. Rektorn säger vidare att elever i samtal med rektorn uttryckt att värdegrunden på skolan är dålig. Eleverna själva berättar att de säger dumma och otrevliga saker till varandra. Exempelvis berättar de att elever kallar varandra för olika öknamn, kommenterar varandras utseende på ett negativt sätt, svär och säger saker som "dra åt helvete, jag vill inte se dig mer", "idiot" och "håll käft". Eleverna berättar även att andra elever kan säga "om du säger till en fröken så kommer jag att slå ihjäl dig eller döda dig" om de vill berätta för en vuxen om incidenter som inträffat. Enligt rektorn och den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen framgår att man vid skolan ska arbeta för att få ett bättre språkbruk på skolan och några exempel på sådana insatser ges av de intervjuade. Exempelvis har rektorn anställt fler vuxna och delat klasserna i mindre grupper.

I intervju med rektorn, elevhälsa, lärare och elever framkommer att det finns flera klasser där det inte är studiero. Exempelvis berättar lärare att elever pratar och skriker på lektionerna samt ger varandra nedsättande kommentarer som leder till att det inte blir studiero. Även elevhälsan berättar att det inte är studiero på så sätt att elever går in och ut ur klassrummet, ropar rakt ut och pratar om annat än undervisningen. Eleverna själva säger att det ofta är dålig studiero och det varit så under en längre tid. De säger vidare att det är svårt att koncentrera sig och arbeta med uppgifterna som de ska göra på lektionerna vilket exempelvis beror på att elever gör störande ljud, pratar, spelar spel och gör andra saker än skolarbetet. Enligt eleverna påverkar den dåliga studieron deras möjligheter att få den undervisning de ska få eftersom läraren vid upprepade tillfällen måste höja rösten för tillsägelser, vilket stör undervisningen och deras koncentration. Enligt uppgifter från lärare har det varit dålig studiero sedan hösten 2015. Rektorn uppger att det varit problem med studieron sedan hösten 2016 men att åtgärder, så som exempelvis mer personal, handledning, arbete med ledarskap i klassrummet och att dela klasserna i mindre grupper, har vidtagits för att komma tillrätta med den dåliga studieron.

Det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling bedrivs inte i tillräcklig omfattning

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever på Tanumskolan 3-6 i tillräcklig omfattning.

Bedömningen görs mot bakgrund av att flera av de intervjuade grupperna uppger att det förekommer ett dåligt språkbruk, nedsättande tilltal och kränkande behandling på skolan. Utredningen visar vidare att skolans dåliga klimat, med tufft språkbruk och nedsättande kommentarer, blivit en del av vardagen på Tanumskolan 3-6 och leder till att de vuxna inte ingriper i den utsträckning som de borde. Utredningen visar även att

vuxna på skolan inte har en samsyn gällande kränkande behandling och att anmälan om kränkande behandling inte alltid görs när sådana situationer uppstår.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att det arbete som skolan bedriver för att motverka kränkande behandling inte kan anses tillräckligt för att uppfylla författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling av elever. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Utredning

Enligt de intervjuade grupperna framkommer att det är ett dåligt klimat med tufft språkbruk och nedsättande kommentarer på skolan (se mer ovan, under rubriken gällande trygghet och studiero). Såväl rektorn som lärare uppger att all kränkande behandling som sker mellan eleverna inte anmäls till rektorn eller till huvudmannen och att det saknas en samsyn kring kränkande behandling på skolan. De säger vidare att avsaknaden av samsyn gör att lärarna ingriper i olika utsträckning, vilket eleverna påtalat för dem som ett problem. I intervju med eleverna bekräftas detta då de säger att alla lärare inte ingriper, att lärarna agerar olika när kränkande behandling förekommer och att de inte alltid följer upp händelser som inträffat. Även rektorn berättar att alla lärare inte alltid ingriper när kränkande behandling sker. Rektor säger i intervju att det finns lärare på skolan som tolererar väldigt mycket och som inte anmäler sådant som andra lärare tycker är kränkande behandling. Det är väldigt olika mellan lärare om de anmäler kränkande behandling eller inte, säger rektorn. Enligt rektorn har det inkommit ungefär tio anmälningar om kränkande behandling under vårterminen 2017 men menar att det borde inkommit fler. Rektor berättar i intervjun att de flesta anmälningar, dock inte alla, som rektorn får kännedom om anmäls vidare till huvudmannen. Enligt rektorn rapporteras exempelvis inte enstaka händelser där någon uttryckt sig olämpligt, vidare till huvudmannen. Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling där det framgår att skolans riskråden har kartlagts, bland annat genom trivselenkäter, utvecklingssamtal och genomgång av incidentrapporter. Av planen framgår vidare att skolan under läsåret 2016/17 exempelvis arbetat med vikten av att ha ett vårdat språk, ett gott bemötande och respekt för varandra. Skolenhetens plan mot kränkande

behandling innehåller även rutiner för det åtgärdande arbetet i samband med att en incident uppmärksammas.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Tanums kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tanums kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolenhetens målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling sker inte heller i tillräcklig omfattning.

De brister som finns avseende trygghet och studiero är allvarliga. Det framkommer att eleverna ofta upplever en otrygg skolmiljö som dagligen omfattar verbala tillmälen och innehåller störande moment som prat och skrik. Utredningen visar att otryggheten och den dåliga studieron påverkar elevernas möjligheter att delta i skolarbetet och lära sig det de ska i undervisningen. Skolinspektionen ser allvarligt på detta, både mot bakgrund av den utsträckning i vilken otrygghet och dålig studiero förekommer men också på grund av den tid under vilken bristerna förelegat. Situationen har varit känd för de ansvariga sedan åtminstone höstterminen 2016 utan att det har skett tillräckliga insatser för att förbättra tryggheten och studieron för eleverna på skolenheten. Trots dessa kända problem sker inte ett tillräckligt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna. Ett sådant arbete är särskilt viktigt när det förekommer mycket otrygghet och oro i elevernas skolmiljö.

Det är högst sannolikt att dessa brister har en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Om huvudmannen inte kommer tillräta med den beskrivna situationen och om bristerna tillåts fortgå är det troligt att bristerna även framöver kan komma att få allvarliga konsekvenser för eleverna. Detta framstår som än mer troligt då skolan också uppvisar brister inom områdena Undervisning och lärande och Extra anpassningar och särskilt stöd. Det är därför angeläget att åtgärder snarast vidtas så att bristerna rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått, och mot bakgrund av de övriga brister av allvarlig karaktär som kunnat konstateras i

verksamheten, bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Undervisningen tar inte hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande

Bedömning

Skolinspektionens bedömning är att lärarna i sin undervisning inte, i tillräcklig utsträckning, tar hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Av utredningen framgår att lärarna inte ger eleverna det stöd de behöver eller individanpassar undervisningen i tillräcklig utsträckning. Enligt lärarna själva finns det inte förutsättningar att möta varje elev och individanpassa undervisningen i tillräcklig utsträckning eftersom behoven hos eleverna ser så olika ut, men även för att det är väldigt många elever som på olika sätt behöver mycket stöd av läraren. Elever som under lektioner behöver hjälp med eller blir klara med uppgifter hänvisas till att vänta länge på lärarens hjälp för att komma vidare. Därtill visar utredningen att det inte alltid finns en tydlig struktur i undervisningen och att de arbetsformer som används inte alltid gynnar elevernas utveckling på bästa sätt. Av genomförda intervjuer framgår att eleverna inte alltid får den ledning och stimulans som de behöver i undervisningen så att de utvecklas så långt som möjligt. Detta strider mot författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska i utbildningen hänsyn tas till barns och elevers olika förutsättningar och behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Vidare framgår av skollagen att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I läroplanen anges att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Utredning

I intervju med lärare framkommer att de upplever att de inte kan anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov. Enligt lärarna är det många elever som har omfattande behov av stöd och lärarna hinner inte med att anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov. Exempelvis uppger lärare att de inte kan ge elever med språkliga svårigheter det stöd som de behöver i form av extra genomgångar och extra förklaringar för att lärarna inte hinner med att göra det. Lärarna säger vidare att de inte hinner hjälpa alla elever som behöver deras stöd för att de istället behöver rikta sin uppmärksamhet till elever som är utagerande eller som inte vill komma in i klassrummet. Både lärare och elever berättar att eleverna inte alltid kan få utmaningar i undervisningen när de upplever att arbetsuppgifterna är för enkla. Elever säger att de inte vet vad de ska göra när de är klara med en uppgift och att de kan få vänta en hel lektion på lärarens hjälp för att komma vidare i arbetet. Eleverna säger även att det inte kan få utmaningar i form av svårare arbetsuppgifter i alla ämnen och att de vid vissa tillfällen får göra annat när de är klara med uppgiften, så som sitta tysta och vänta, tystläsning eller gå ut från lektionen. I intervju med rektorn framkommer att lärarna arbetar olika mycket med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Enligt rektorn är det inte alla lärare som utgår från elevernas intressen i undervisningen och rektorn säger att det skiljer sig åt mellan lärare hur mycket de anpassar undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar. Vidare framkommer att det ibland saknas en struktur i undervisningen och att arbetsformer som används inte alltid stödjer elevernas lärande på bästa sätt. Detta visar sig enligt rektorn på så sätt att det inte är studiero och att eleverna inte når så långt i sitt lärande som förväntat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tanums kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tanums kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- **Bedömning och betygssättning**
- **Förutsättningar för lärande och trygghet**
- **Styrning och utveckling av verksamheten**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tanums kommun uppfyller författningarnas krav inom dessa tre områden.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Wassén
Avdelningschef

Susanne Nordberg
Föredragande/Utredare

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Tanumskolan 3-6

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Fakta om Tanumskolan 3-6

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tanums kommun under våren 2017. Tanumskolan 3-6 besöktes av Skolinspektionen mellan den 29 maj 2017 och den 31 maj 2017.

Tanumskolan 3-6 är en kommunal grundskola i Tanums kommun som omfattar utbildning i årskurserna 3-6. På skolan finns vid tiden för tillsynen totalt 113 elever, med en klass i varje årskurs. Skolan leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 3

I den skriftliga redogörelse som rektorn lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen anger rektorn att andelen elever som nådde kraven för godtagbara kunskaper läsåret 2015/16 var 77 procent i ämnet svenska och 68 procent i ämnet matematik. I naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen nådde samtliga elever kraven för godtagbara kunskaper.

Årskurs 6

Det finns ingen nationell statistik för skolenheten.

I den skriftliga redogörelse som rektorn lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen anger rektorn att samtliga elever uppnådde minst betyget E i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, slöjd, teknik och geografi. Måluppfyllelsen i ämnena historia, religion och samhällskunskap var 83 procent. Vidare visar rektorns skriftliga redogörelse att det var 80 procent av eleverna som uppnådde minst betyget E i svenska, 79 procent i ämnena musik, biologi och fysik, 72 procent i ämnet matematik och 69 procent i ämnet engelska.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Av skolenhetens egen kvalitetsredovisning framgår att skolan genomfört en elevenkät i årskurserna 3 – 9, där genomsnittsvärdet för påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" var 4,99 på en 6-gradig skala. Motsvarande värde på påståendet "Jag trivs i skolan" var 5,01. Vidare visar kvalitetsredovisningen att eleverna i årskurs 4 och 5 känner sig tryggast (5,46) och att flickor i årskurserna 3 och 6 är minst trygga (4,23). Därtill framgår att snittvärdet för påståendet "Jag upplever lugn och ro på lektionerna" (2,8) har sjunkit jämfört med tidigare år.

Skolinspektionen har genomfört en enkätundersökning (Skolenkäten) med vårdnadshavare, elever och personal inför tillsyn, våren 2017. Resultat av enkätsvaren presenteras i medelvärden (0-10) där ett högt medelvärde indikerar en positiv uppfattning.

På Tanumskolan 3-6 var det 96 procent av eleverna i årskurs 5 som besvarade enkäten. Lägst medelvärde får påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen" (4,3) respektive "I min skola följer eleverna ordningsreglerna" (4,6). Motsvarande värden för huvudmannens samtliga medverkande skolor i enkätomgången var 4,4 respektive 5,6. På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" ger elevernas svar ett medelvärde på 5,1 att jämföras med 5,8 som var medelvärdet för detta påstående för huvudmannens samtliga medverkande skolor i enkätomgången. Avseende påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" visar enkätresultatet ett lägre medelvärde (7,7) än medelvärdet för huvudmannens samtliga medverkande skolenheter i enkätomgången (8,2).

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.